

oázis gyöpsziget, zöldsziget, homokliget, termékeny sziget; *olyan hely a sivatagban, ahol víz és növényzet van*; felüdülés helye v. jelképe

obelisk díszlobor U, gúla alakú magas emlékoszlop; *pl. a szovjetek igyekeztek minden településen ilyet márványból felállítani*

objektív *fn* lencse (felvételre, vetítésre használt), fényképező(gép)lencse, képleképző, távcső-lencse(rendszer); *mn* részrehajlás nélküli, pártatlan, elfogulatlan, tényleges, érzeinkkel felfogható; tárgyias, tárgyi, tárgyilagos; az emberi tudattól függetlenül létező

objektum egy bizonyos tárgy (létesítmény, épület, műemlék)

obligó, obligáció tartozás, (erkölcsi) kényszer, jóállás, kezesség, kötelezettség, kötvény

oboj fennkürt U

obsit katonai elbocsátó levél; ~**os** kiszolgált, kiérdemesült, nyugalmazott katona

obskurantizmus maradiság, népbütítés, sötétben bujkálás; *szélsőségesen ellenséges magatartás a felvilágosodással, haladással szemben*

obskúr homályos, sötét, vakosdi, zúghelyi, gyanús, zavaros, kusza, kétes (alak, ügylet)

obstrukció agyonbeszélés, túlbeszélés, szóáradat, szócséplés; *az országgyűlés határozatainak késleltetése, megakadályozása a hozzászólások végeláthatatlan sorával*; *orv* eldugulás, elzáródás

obszcén szeméremsertő, szemérmetlen, durván illetlen, alpári, közönséges, arcpirító

obszervatórium csillagvizsgáló, csillagda megfigyelőállomás; *tudományos megfigyeléseket végző állomás*

obszole(ut) elavult, divatjamúlt, ósdi, unombamaradt N

odorológia szagazonosítás

oeuvre *fr* mű, műalkotás; *egy író v. művész életműve, alkotásainak összessége*

offenzíva nagy erejű támadás

off-shore bank *ang* adómentesített pénzház; *adó jogilag területen kívüli (szó szerint: partjainkon kívüli) pénzüintézet*

OK-, oké, all correct amer (minden) Rendben! Jól van! Úgy legyen! Jó, helyes, igen

okkázio kedvező, szerencsés véletlen, alkalom; alkalmi vétel, engedményes kiárusítás

okkult titkos, titokzatos, titkosított, rejtett, rejtélyes, felfoghatatlan, mán túli; ~ **jelenségek** szellemidézés, halottlátás, gondolatolvasás, jövőbelátás; ~ **ista** titokbúvár

okkupáció más állam területének megszállása, elfoglalása, meghódítása

oktáv hangsor, nyolchangelépés; a hangsor nyolc hangja; *a hangsor első és utolsó hangja közötti hangköz*

oktáva esztennap R, nyolcadnap, hétforduló

október magvető hava, tizedhó, Szent Mihály hava, mérték hava, Mérleg hava (*szeptember 23 - október 21*)

oktrojál ráerőszakol, rákényszerít

okuláré szemüveg, pápaszem

oleander torokrojt U, rózsababér

oligarchia kevesek (vagyonosok, nemesek, főurak) uralma, csoporturalom, csoportfőség

olimpia ötkarikás játékok; *1896 óta négy évenként tartott sportvilágverseny; eredetileg az ókori Olympia mellett négy évenként tartott, görög sportünnepély*

ombudsman *svéd* állampolgári jogok biztosa, jogbiztos, főjogőr, jogőr, közjogőr, köztvédnök, országbiztos, szószóló, népszószóló; *állami tisztviselő, akit arra a feladatra neveznek ki, hogy vizsgálja ki a közönség panaszait egy-egy hatóság ellen*

omega vminek a vége; a görög ábécé utolsó betűje; **alfa és** → kezdet és vég; → alfa

ominózus **ominous** *ang mn* aggasztó, áldatlan, átkos, baljós, baljóslatú, fenyegető, kaján, kárhozatos, kellemetlenül emlékeztető, rosszlelkű, rosszat jelentő, veszélyes, veszélyes

omnipotens korlátlan hatalmú, mindenható; ~ **sejt** összejt; *olyan sejt, mely még bármivé alakulhat a magzati fejlődés során* EI

ondolál hullámosít (haját), bodroz TG

one-way street *ang* egy irányú utca v. útvonal

onkológia daganattan, rákkutatás, rákos betegek kórházi osztálya
onomasztika névtan; *a szótannak a tulajdonnevekkel foglalkozó ága*
ontológia létezés, a létezés tudománya
operáció elővételi jog (tőzsdén); választhatóság, választási jog, lehetőség (két v. több lehetőség között)
opera dalmű, daljáték, zeneszínmű, zeneszínház, zenejáték, zenés játék; ~ház dalszínház, dalműszínház
operatív gyors, határozott; gyakorlati elintézéssel, végrehajtással foglalkozó; ~ ~~tárcaközi-bizottság~~ tárcaközi végrehajtó bizottság, válságbizottság (mint az 1998-as árvízzel kapcsolatban)
operatőr felvételvezető, felvételező, fölvetés ML; *mozgóképfényképezését vezető szakember*; műtő, sebész
operáció beavatkozás, műtét, művelet
operál *orv* beavatkozik, műt; működik, tevékenykedik
operett könnyű daljáték, énekes-táncos vígjáték
opponál ellenez, ellenkezik, ellentmond, vkinek a véleményével szembeszáll, ellenzékeskedik; megbírá
opponens ellenfél a vitában; tudományos dolgozat bírálója
opportunist haszonleső, alkalmat kihasználó, elvtelen egyezkedésre hajló; *pillanatnyi előnyért megalkuvó ill. túlságosan alkalmazkodó személy*
oppozíció szembenálló, szembeforduló, ellenzéki magatartás, ellenállás, szembehelyezkedés; ellenzék, ellenpárt
optika fénytán, láttan U; lencserendszer; látszat, megvilágítás, színezet; nézőpont; látszerészüzlet; ~i fénytani, fényt alkalmazó, fénnel működő, fényérzékelő
optikus látszerész, szemüvegtésző, látszerkészítő
optimista bizakodó, derűlátó, a dolog jó alakulásában hívő
optimum legjobb, legkedvezőbb (lehetőség, helyzet, eredmény, teljesítmény, változat, környezeti tényezők értéke)
opus mű, alkotás
oratórium imaterem, imaház; több tételes vallásos zenemű
oráció beszéd, szónoklat, ima, könyörgés (Istenhez)
orakulum mindent tudó bölcs, csalhatatlannak vélt szaktekintély; jósda, jóshely; jóslat
orális szóbeli; szájhoz tartozó, száji, szájon keresztüli, szájüregben fekvő; szájérzéki; ~ ~~fázis~~ (Freud) szájérzéki szakasz MA; *fn nyelvt szájhang; olyan önhangzó, melynél a levegőnek nem nyílik útja az orrüreg felé*
orátor szónok, ékesszóló, szónoki képességekkel rendelkező személy
orchidea kosbor
ordináció pappá szentelés, fölszentelés
ordinaré, **ordenáre** durva, közönséges, faragatlan, illetlen, modortalan, udvariatlan, bárdolatlan, műveletlen, neveletlen, tanulatlan, parlagi, pallérozatlan, útszéli, goromba, alpári, bugris, vastos, nyers, ocsmány, otromba, silány
ordre érdemjel; rendelet, parancs, utasítás
orfeum nótaház
organikus egész, egységes; elmaradhatatlan, fontos, lényeges, nélkülözhetetlen (része az egésznek); összefüggő, szerves, szervi, élő, eleven, élő szervezethez tartozó
organizál (meg)szervez, rendez, rendszerez
organizáció szervezés, szervezettség, rendezettség, rendezkedés, rendezés, belső rendi felépítés; (társadalmi) szervezet, intézmény
organizmus élő szervezet, élőlény
orgazmus nemi élv tetőfoka, kielégülés
orgánum szerv, érzékszerv; (emberi) hang, hangszín; sajtótermék
orgia féktelen kicsapongás, mulatozás, dorbézolás, dáridó, ivászat, tivornya, dőzsölés, duhajkodás, tobzódás; pazar bőség (színeké, hangoké)
oriens kelet, napkelet

orientalisztika keletkutatás, kelettudomány
orientál igazít vmerre, irányít, felvilágosít, tájékoztat, útbaigazít; ~ás irányítás, útbaigazítás; kel-
etelés; *épület tengelyének kelet-nyugat irányú beállítása*; ~t vmi irányába eltérített, befolyásolt,
hajló, irányuló; ~odik tájékozódik; *igazodik vmihez, ismerkedik új környezetével, vkivel v. vmely
iránnyal*
originalitás eredetiség, sajátosság, különlegesség, különösség
origo eredet, kezdet, kezdőpont, kiindulópont
orkán → hurrikán
ornamentika díszítőművészet; díszítmény; *vmely műtárgy díszítéseinek jellege, összessége*
ornitológia madártan
ortodox *mn* igazhitű, igazhívő; maradi, óhitű, vaskalapos, haladást ellenző, régi elvekhez, tanokhoz
makacsul ragaszkodó
ortográfia helyesírás
ortológus helyes beszédű, nyelvjavító, nyelvi hagyományokhoz ragaszkodó; → neológus
ortopédia *orv* csontgyógyászat, mozgásszervi osztály, kezelés; testgyógyászat; *mozgásszervek,
elsősorban a csontozat és a gerinc szabálytalanságaival, sérüléseivel és ezek gyógyításával
foglalkozó orvosi szak*
ostrom *Sturm* ném megrohamlás, roham, támadás; erőszakoskodás, háborgatás, zaklatás; ~állapot
szükségállapot, hadiállapot
oszillál rezgő mozgást végez, hullámzik, ide-oda mozog, ingadozik
osztriga szörcs U
otitisz fülgyulladás
otológia fülgyógyászat, fülészet
ouverture *fr* zene nyitány, előjáték, előzene
outsider *ang* küntes, kívülálló
ováció viharos, zajos ünneplés, üdvözlés
ováris tojásdad (alakú)
overall *ang* kezeslábas, szerelőruha, munkásruha, egybeszabott munkaruha
oxidáció revesedés, rozsdásodás, savítás BP, lebomlás, romlás; égés; *élellyel (= oxigénnel) való
egyesülés*
oxigén élelly
ozmózis átszivárgás; *két különböző töménységű oldat kiegyenlítődése víz átáramlása révén*